

РАДА

ГАЗЕТА ПОЛІТИЧНА, ЕКОНОМІЧНА І ЛІТЕРАТУРНА

ВИХОДИТЬ ЩО-ДНЯ ОКРІМ ПОНЕДІЛКІВ

РІК ДЕВ'ЯТИЙ

Адреса редакції й контори:
у Київі Михайлівська вулиця д. 18.
Телефон редакції 1458.
УМОВИ ПЕРЕДПЛАТИ НА РІК 1914

на 1 р.	на 3 м.	на 6 м.	на 9 м.	на 12 м.	на 15 м.	на 18 м.	на 21 м.	на 24 м.	на 27 м.	на 30 м.
11	10	9	8	7	6	5	4	3	2	1
6	15	25	4	7	10	13	16	19	22	25

Передплату на рік можна виплачувати частинами: в 2 строки: на 1 лют. 3 карб. і на 1 апр. 3 карб., в 3 строки: на 1 лют. 2 карб., на 1 мар. 2 карб., 1 на 1 май 2 р., або по 1 карб. на протязі перших шести місяц. Ціна „Ради“ за кордон: на рік 11 р., (27 Корон 94 гелери на австрійську валюту); на 1/2 року—5 р. 50 к. на 1/4 року—2 р. 75 к., на 1 м. 1 р. Коли закордонні читачі передплачують газету через пошту, то платити за газету по ціні, виставленій для передплатників в Росії.

Передплата приймається тільки з 1-го чис. кож. м. ЗА ЗМІНУ АДРЕСИ 30 КОП. (При зміні неодмінно прикладати стару адресу).

Автори рукописів повинні подавати своє прізвище і адресу. Редакція може скорочувати і змінювати статті; більші статті до друку негодяться, переходять у редакції 3 місяці і висилаються авторам їх коштом, а дрібні замітки і дописи одразу зникають. Рукописи, на яких не зазначено умови друку вважаються безплатними.

З ПРИВОДУ надісланих до газети ВІРШВ редакції не листується.

Просять авторів додержуватись правопису „Ради“.

УМОВИ ДРУКУВАННЯ ОПОВІСТОК ЗА РЯДОМ ПЕТИТУ АБО ЗА ЙОГО МІСЦЕ:
перел текстом 30 к.
шлях текст 15 к.
„сторонні повідомлення“ 75 к.
ЗА ПЕРШИЙ РАЗ платиться ВДВІЧІ
Оповідки про пошукування праці—в Конторі редакції приймаються на льотних умовах.

ОПОВІСТКИ приймаються в ГОЛОВНІЙ КОНТОРІ „РАДИ“ та в „Центральній конторі“ об'явленій Т. Д. Л. і З. Метель і К-о МОСКВА, Ясницька, 6. Ситова в о ділах цього Т. Д.: 1) в Петербурзі—Морська, П. 2) у Варшаві—Маршалівська, 130. 3) у Вільні—Большая, 78. 4) у Лодзі—Патроновська, 1 та 5) у Парижі—8, площа Біржі

В семейному театрі-варьете „АПОЛЛО“
Меріинговська, 8. Телефон 24-84.
Улюблене місце Києян.
Дирекція: Прокофьев, П. М., Федотов, Д. В., Пидкин, А. Я. Вальберг.

Сьогодні з 10 годин вечора „GRAND CONCERT AMUSANTE“
1-й раз в Київі знамениті ілюзіоністи Беруть участь: анім. танц. Франц. танц. Фантаз. танц.

Японці Когашіма | Сестри Бенефи | Вianca | Жолі Рашель
Гастролі Марії і Сандро Бартінілі Анжеліки Міньон
від оперного дуета італійської опери

перс. Гольмес | Павел Троцький | Маліцька
Светловська | Танго, Лубковська і Орловська

ШАДАЧІ ПІАНІНО НА ПРОКАТ

від 6 рублів до 12 рублів що місячно

Головне депо музичних струментів і нот

Г. І. ІНДРЖИШЕК

Хрещатик, 41.

Літня концертна зала й ресторан „БУФФ“
Олексієвський парк (територія б. виставки)

Що дня веселі концерти при участі кращих артистичних сил.
Концерти знаменитого Московського хору (40 чол.) під орудою улюблен. Московської публіки
Пелагеї Івановни Красної
На розкіш. веранді з 8 Оркестр дам трубачів під орудою до 11^{1/2} г. веч. грає від. Початок програми в 11 год. вечора. Єсть закриті ложі і чудово обст. власн. кабінети. Першокласна кухня, пониженій прейскурант.

Літній театр Київського Купецького зібрання
Українська трупа. Дирекція М. К. Садовського
Сьогодні 14-го Іюня Весняні сні ном. на 4 д. перек. О. Левинського Завтра 15-го Серед Бурі др. на 5 д. з співами.
Поч. у 8^{1/2} год. веч. Квитки продаються з 11 до 2 дня і від 6 до 10^{1/2} год. веч. Особи, що взяли квитки в театр, за вхід в сад не платять.

Сад Київського Руського Купецького Зібрання.
Ресторан Трудового Товариства
Щодня в ресторані—курзалі в час обідів і вечір концертують великий волошський оркестр під орудою улюбленця Києян скрипача виртуоза Жана Ончика
Обіди з 2 до 6 годин. дня
Вечері з 11 до 2 годин. ночі
На ресторан і кухню звернуто особливу увагу; Ресторан—під особистим доглядом ТРУДОВОГО ТОВАРИСТВА. Кухня під доглядом шефа-повара Ф. В. Туркіна—першокласний склад поварів. Завжди свіжа добірна провізія. Меню а la carte з 11 год. ранку—ціни помірні. В саду першокласне кафе—одиночно з 11 год. ранку.

У ХЕРСОНІ-ПОЛТАВІ
„Початок“ (Рішення Київської міської думи № 444). Приймає передплату в „Ряду“ по ціні редакції з виплатом не більше щомісячним тижнем в подвійну української преси.
КУПУВАТИ „РАДУ“ окремими №№ і передплачувати можна: 1) в „Українській книгарні“—Церковна ул. будинок Ворожеїкина, поруч з „Вісн. готел.“ і 2) книгарня Г. Маркєвича, бузвар Котляревського.

Сад і театр „ТРІУМФ“
Бульвар-Кудрявський 22.
Дирекція А. Н. Осоченка.
Сьогодні в суботу Наталка Полтавка на 3 д. 14-го вист. буде
Котляревського. Беруть участь: Кравченко-Нікольська, Голомбівський, Панчук, Осоченко, Яременко. В саду гуляння при оркестр. музики. Початок гуляння о 7-й год., а спектаклю о 9-й год. веч. Каса відкрита з 4-х год. дня. Ціни звичайні; При театрі пивний буфет з холодними й гарячими закусками. Не забаром одбудуться гастролі феномена ХХ століття історика-математика 9-ти літнього Володі Зубрицького

з пошаною Трудове Товариство
А. М. Прокофьев
П. М. Федотов
Д. В. Подкин
А. Я. Вальберг.

НЕСРАВНЕННАЯ РЯБИНОВАЯ
ВЫ ЗНАЕТЕ, конечно, что рябиновая настойка—любимый напиток русской публики. ИМЬТЕ ВВИДУ, что колоссальный успех и повсеместное распространение ее обязаны именно высочайшему качеству превосходному действию на желудок рябины, ускоряющей пищеварительные процессы.
ЗАПОМНИТЕ, что Несравненная рябиновая Шустова есть в настоящий момент последнее слово водочного производства. Она незаменима по вкусу и качеству.
НЕ ЗАБУДЬТЕ ЖЕ о роли Несравненной рябиновой Шустова при каждом завтраке, обеде и ужине: Вы получите одновременно и удовольствие, и пользу.

Завод штучного ЛЬОДУ
Бр. Штейнберг під фірмою „Продалід“
Приймає замовлення на доставку льоду на дім 351
Лабораторна вул. № 1 телефон 37—93.
Контора однинена що дня з 8 год. ранку до 9 год. вечора.

За права рідної мови.

В Надбалтійщині греміть тепер шкільний попит Шербаков, що полишив такі сумні сліди в часи свого керування одеською шкільною округою, де визначалися ректор Левашов і його прибічник Герич. Колишній дозвіл викладати в школах Надбалтійщини рідною мовою дав блискучі наслідки: збільшилося число шкіл і учнів, людиність охоче витрчала гроші на народню освіту, діти навіть російську мову так добре знали, що недовго на учительських іспитах з російської мови в Петербурзі провалилось 26 росіянок, а витримало четверо естонки, які вчилися в приватній гімназії, де вся наука провадилася естонською мовою.

І от, одеський сумний слави герой, прибувши в Ригу заборонив викладати рідної мови по всіх школах. Мотиви такі: через те, що російська мова зовсім не зрозуміла дітям, треба всю науку провадити російською мовою—скоріше привчатися мовляв.

По всій Надбалтійщині піднявся великий заколот, всі стрівожились, бо місцева людиність, естонці та латвіш, витрачаючи свої кошти на школу, спорилившись із нею, знаючи, чим вона добра і яке лихо несе їйним дітям лизовина педагогія Шербакова, почала одмовлятися давати гроші на школу та посылати дітей в науку. А становіще приватних шкіл зробилося зовсім тяжким, бо совість педагога не дозволяє робити те, чому й не збирає служити, а окрім того батьки рішучо відмовляються оддавати своїх дітей на жертву вигадкам Шербакова. Нарешті поступові депутати внесли в Думу запити і три дні тому доводили, що наказ Шербакова зовсім незаконний.

Комітет міністрів року 1905 висловився за те, щоб дозволити в Надбалтійщині вживання рідної мови по школах, а ще раніше почитель Левшин прямо наказав вести науку арозумілою мовою. На якій підставі Шербаков навчання рідною мовою визнавав незаконним, а завіз свої порядки, цього він і сам не знає, як не знали й його оборонці в Думі. Бувши ректор і сотрудовник Шербакова по Одесі Левашов доводив, що наказ Шербакова ґрунтується на певному розумінні державної ідеї та на законі. Але добре відомо, як розуміє закон Левашов, якого чорносотенні виборчих справ майстри оброронили депутатством од несвіжого скандалу та од рук ревізорів, але не врятували од суда громадського. Левашов навіть запевняв, що в Американських Сполучених Штатах наука скрізь по школах провадиться тільки державною мовою. На такі вигадки пускаються русифікатори, щоб не дати й найменшої змоги „инородцям“ злобути світло справжньої культури. Одначе Дума прийняла запити величезною більшістю голосів, і цим винесла моральний осуд русифікаторам, чи власне визискувачам недержавних народів Росії, ворогам всякої взагалі просвіти бо в данній разі державна мова—це зброя проти самої просвіти, і зброя вжити своєю, бо Шербаков сам каже, що школяри в Надбалтійщині російської мови зовсім не розуміють.

Але не знати, що голосування Думи справить яке небудь вражіння на міністерство народної просвіти, яке „пски те та се та оне“ провадить собі свою політику, мало слухаючись Думи, навіть дуже мало прислухаючись до її думок. Шкільні адміністратори, підмані на незаконних вчинках, як

раз того й хочуть, щоб цими вчинками своїми догодити міністерству. Хиба ж Шербаков не має що робити, прихавши в Ригу, що взявся за переслідування инородців? Ні, це саме й була його робота, щоб підправити кар'єру захитану дружбою з Левашовим в Одесі

Хиба ж, прийнявши заплутані справи одеської округи, мало на чому було виявити Смолянинову свої адміністраторські хист і владу? А одначе прославлятися почав він з того часу, як вилав циркуляра, щоб беретися учитель походженням українців. Тоді Смолянинов почав боротьбу проти місцевої вимови в учителях, проти всяких ознак українського походження. В новому циркулярові він вимагає, щоб яке мога наламувати на великоруське учнів по школах та по учительських семінаріях, щоб на іспитах найбільше уваги звертали, як по великоруському говорять—учень чи кандидат в народні вчителі. Бо об'яздючи доручену йому округу пан Смолянинов зауважив, що по школах можна помітати в учнів видатний акцент, хибні наголоси та провінціалізи і так само як Шербаков у Ризі, замість того, щоб подумати, що воно за причина, що навіть учителя не засвоюють російської мови, він наказує збільшити заняття цєю мовою.

Як би Дума чи навіть міністерство вияснили цим кар'єристам, що це явище цілком природне, що в північній Великоросії не можна вимагати, щоб був такий самий акцент, як у південній, то й то вони б цього не хотіли арозуміти. Бо Великоросія на руське перевертати не треба, а тут з инородцями дозволено й потайно та явню традицією міністерства освічено, щоб поводитись в-супереч здоровому розуму та законам. Вони аж нагато до-

бре знають, що не згодою, а ворожечю з инородцями робиться бюрократична кар'єра, і нехай закон, Дума і міністерство казатимуть їм, що рідну мову допущено в школах, вони її не допустять.

І скільки б не було запитань у Думі, як би Дума їх не приймала та які б резолюції не ухвалювала, все одно—Щербаківі й Смолянинові свої тактики не змінять.

Таким чином на Думу лягає обов'язок провести закон про права рідної мови в школі, щоб місцеві бюрократи не одмовлялися неспією теперішніх дозволів та не робили собі щипок з „допущень“, які для них обов'язкової сили не мають. А людність усіх народів Росії й особливо України повинна дати своїм депутатам певні доручення й ставити вимоги, щоб вони про цю справу в Думі не забували.

Невсипуці.

(Думки і враження).

Коли в кого треба було б повчитися активності, то це в міністерства народної освіти, особливо з того часу, як у стерна міністерського став п. Л. Касо. Істинно працює воно, не покладаючи рук, цілеспрямований, од льоду до льоду, і не вважаючи навіть на літній мертвий сезон.

Нема вини йому навіть тоді, коли й по людським і по божеським законам належить заслужений почивок, коли в самого керманіча частігдла потреба „пожити особистим життям“. Нема часу савитись „подь сьбью струй“, і весь рік ми тільки б бачимо—циркуляри, циркуляри, циркуляри. За керманічем іде численна освіта адміністрація і в свою чергу пише—циркуляри, циркуляри. Аж в очах миготить і голова макітрється. Пібереться ж отаке військо з такою златністю до праці!

Циркуляри міністерства народної освіти мають ту надзвичайно характерну рису, що довго можуть хвилювати суспільство й безосередньо заінтересованих осіб. Видано, скажемо якотсь циркуляр ще в-в'мкю, а громадянство й виразники його явних і захованих бажань—преса ніяк не злоляє забути про нього. Це доводить, звичайно, що міністерство освіти чинить, ніж якесь инше, реагує на хід політичного й культурного життя, вмє схопити настрої і вгору і вниз, а також—ударити своїм циркуляром по найбільшому місцю. Згадати хоча-б, скажемо, циркуляр про народні бібліотеки й читальні та про передачу їх під догляд міністерських чиновників. Коли ще його видано, а земства досі не можуть прийти до пам'яті.

Такий самий характер має й той, напр., циркуляр, в яким пораяно п. п. інспекторам пильніш ставитись до вчительських кандидатур, висунутих земствами й ріжкими установами, та збирати про них, крім політично-благодійних, ще й інші всякі відомости. Правда, коли в Державній Думі внесено було й з приводу цього інтелекція, то товариш міністра почав був клястися й божитися, що ніякою небезпечною справою народної освіти ця міністерська порада не загрожує. Не знаю, чи переконав цей виступ п. Таубе когось із членів Думи, але що до земств, то вони, очевидно, лишилися „при особомь мѣніні“ і не можуть досі ще ніяк заспокоїтись. Катеринославське, напр., губернське

зібрання одностайно постановило вжити заходів, щоб циркуляр п. Касо про порядок призначення вчителів народних шкіл було скасовано.

Хто зна, чи подастить доскочити того скасуванням обуреному земству, чи ні, але що хвилювання його має підстави, те про це нема що багато й розводитись. На черзі—переведення в життя проекту загальної освіти на черзі—переведення в життя нового закону про рекрутування вчителів, тому школам не вистачає вчительського персоналу, народна освіта й без того ледве животіє в безпросвітній народній темряві, а тут—маеш: пильна чистка, пильне обрання педагогів! Не досить політичної благонадійності, без якої ні один учитель не втримається на посаді і яку так важко здобути в наші часи, коли й читання української, напр., газети вважається за злочинство непростене; не досить цього, а треба й ще чогось такого, щоб виявило, що кандидат праведніш за праведного Іова.

Цілком зрозуміло, що в наші часи зростає цікавості до політичних питань і активної участі всіх верств громадянства в суспільнім життю небагато знайдеться людей, тим паче освічених, щоб вони були зовсім ізольовані від життя і ледь колись як-небудь не спробували самохіть або мимоволі піти за громадянським хвильом. Отже й не диво, що земства прочувши про мудрий міністерський наказ, так заувілювалися й шукають виходу з утвореного циркуляром становища.

Коли до цього та додати, що не проходить сльозе дня, в який газети не пошлять чогось цікавого з величезної практики відомства народної освіти, та доведеться говорити про жваву діяльність невсипуцях словами відомої казки: всі сплять, тільки відомство освіти не спить... А що воно робить—бачимо. Педагог.

По Росії.

— Про синдикати. Виправлений закон-проект про синдикати містить в собі декілька певних правил для ріжких синдикатів, союзів підприємців то що. До синдикатських організацій залічується й транспортні союзи, що мають на меті регулювання рейсів і тарифів по перевозці пасажирів і в'їзду. В числі правил, якими законопроект хоче впорядкувати діяльність синдикатів є між иншими й такі: 1) договори підприємців складаються на папері домашнім або нотаріальним порядком; замисль договору можна скласти статут; в договорі повинно бути вказано на мету синдиката, його кошти а також строк, на який синдикат утворено. Региструватиме синдикати міністерство торгу на основі особливих правил, встановлених торговим відомством.

Синдикати повинні подавати по встановленій формі справоздання в міністерство про свою діяльність. Доглядатиме за діяльністю синдикатів починаючи проти них судові справи і знімаючи питання про закриття синдикатів міністр торгу. За незаконні вчинки синдикатів будуть карати винних тюремю від 2х до 4х місяців і штрафом в 10 тисяч карб.

Істнуєчі тепер синдикати повинні протягом шести місяців подати в міністерство копії своїх статутів, инакше їх будуть вважати закритими. (Г. М.)

— Відгуки адвокатів про процес. Петербурзька рада присяжних повірених силіає екстренне загальне зібрання присяжних повірених округу петерб. судової палати, на якому буде висловлено від імені зібрання спочуття недавно засудженим до тюрми 25-ти адвокатам. „Нехай вчинок товаришів формально незаконний, але він продиктований чесним, службеним високим ідеалом адвокатури,—говорять ініціатори зібрання. Вони показали адвокатам як треба ставитись до своїх тяжких обов'язків“. (Р.)

— Про права вчителів малювання. Міністерство освіти звернуло увагу на те, що в деяких реальних школах до вчителів з вищою освітою (у відношенню до жалування і пенсії) притривують вчителів малювання, що скінчили московську строгановську художню промислову школу. Розглянувши цю справу, міністерство визнало, що строгановську школу так само як і петербурзьку школу технічного малювання треба вважати середніми промисловими школами і через це скінчавших ці школи не можна прирівнювати до осіб, що скінчили вищі школи (вишук художню школу при академії, інститут градянських інженерів і школу живописи, ваяння і водчества при московському художньому т-ві). (Г. М.)

— Іспити за 8-й клас жіночих гімназій. Один з попечителів шкільних округ запитав міністра народної освіти, чи можна допускати жінок до іспитів за 8-й клас жіночої гімназії в ролі екстернів.

Міністр поставився до цього питання негативно. На його думку екстернів не можна допустити до іспитів за 8 клас жіночих гімназій через те, що названий клас є додатковим і має своїм завданням не тільки подати слухачам теоретичні знання, але й практично підготувати їх до педагогічної діяльності; екстерни ж ніколи не зможуть порівнятись в цім розумінню з вихованками гімназій. (Р. В.)

— Письменник Потапенко і його адвокат. Письменник Потапенко, бажачи нагородити присяжного повір Степанова за ведення якоїсь справи, замість гонорара передав йому в власність дві свої п'єси „Жулик“ і „Старий хованець“ з правом одержувати всі прибутки від постановки цих п'єс. Та коли Степанов хотів одержати ці прибутки, союз драматичних письменників повідомив його, що через претензію з боку конкурсного управління по справах „о несостоятельности Потапенка“ прибутки з п'єс не будуть видавати. Тоді Степанов почав прозиватись з союзом й управлінням і прохав визнати його власником цих п'єс. Мирний суд, розглянувши справу, в проханні Степанову одмовив, вказавши на те, що Потапенко, як „несостоятельный должник“, не має права порякувати своїм літературним майном. Мирний суд, куди справа перейшла потім, постанову суду затвердив. Тоді Степанов поскаржився в сенат, але й сенат йому в проханні одмовив, розяснивши що „несостоятельный должник“ письменник не має права передавати свої п'єси у власність иншим особам. (Г. М.)

— По новому курсу. Ізяскуємо повіту не пощастило на інспекторів народних шкіл. Було араліли люде, коли призначили інспектором п. А. Бабина, що приїхав прямо з Америки. Мовляв, не аби кого призначили, а „американ-

ця“, що не тільки чув про культурних людей, а й сам жив між ними. Але марні були сподіванки. „Американець“, ігноруючи земство і шкільну раду почав свою „самостійну“ діяльність з чаш своєю „самостійною“ діяльністю з ріжких репресій проти вчителів і учнів,—вчителів увільняв без пояснення причин, нових призначав без згоди земства.

Взагалі ніяких „традицій“ не визнає Так в одну школу він прийшов на іспити в ботфортах, з хлістом у руці і з собакою на ланцюгу. Про ці одвідини пана „американця“ батьки дітей подали в ізоумську управу заяву, в котрій між иншим, написано:

„Зовнішній вигляд п. інспектора на іспитах лякав наших дітей; особливо страшними здавались дітям собака і хліст п. інспектора. На іспитах дітям поставили погані бали, хоч пан отець і вчителька кажуть, що діти відповідали добре; через ці бали дітям не дали свідоцтв... Прохаємо управу поклопотатись перед шкільною радою про те, щоб нашим дітям видали свідоцтва“. (В. В.)

— Чернові справи. Остаточно вирішено, що ректор петербурзької духовної академії єпископ Анастасій, архієпископ Сергій Финляндський і проф. Соколов полудт в Англію для ознайомлення з становищем англійської церкви, з метою об'єднання її з православною. (В. В.)

Державна Дума.

Засідання 12 Іюня.

Без суперечок приймають законопроект про заснування морського корпусу в Севастополі.

Далі приймають 16 законопроектів, в тім числі: про передачу зуболікарських шкіл під відомство народної освіти і про заведення нового положення про зуболікарські школи.

Визнають за бажане законодавче міркування, яке піддержував єпископ Анастасій про заснування в Томську духовної академії.

Без суперечок приймають 14 законопроектів, в тім числі—про затвердження положення про виставки і про надання Раді міністрів права дозволити протягом року, гаючи од 4 Іюля 1914 р. неоподаткований привоз із-за кордону кам'яного угілля для потреб казенних та приватних залізниць.

Приймають законопроект про затвердження положення штата жіночого педагогічного інститута самарського губерньського земства. Далі Дума переходить до обміркування законопроекта про тимчасове поліпшення матеріального становища професорів університетів, демидовського лицею, доцентів варшавського та дорпатського університетів.

Докладчик св. Смирнов (прав.) заявляє, що міністерство народної освіти, ілучи на аустрич наарій потреби, внесло законопроект про потрібне забезпечення професорів. Міністерство прохало тільки додаткової асигновки в розмірі 250,000 карб., що теперішнє забезпечення підвістило тільки до деякої міри. Через це комісія переробила законопроект, визнаючи певні оклади.

Комісія всіми голосами визнала, що теперішня гонорарна система шкільна і постановила скасувати її. В зв'язку з цім підвищені в значній мірі оклади жалування професорів. Переїд до постатейного читання приймають.

Суперечки виникають з приводу статті другої.

Нижков 2-й (к.-л.) повстає проти обмеження професорської служби двадцятичотиричним строком, вважаючи, що заведення такого строку—це певний шлях до спустошення університетських кафедр.

Статтю приймають в редакції комісії без заведення двадцятичотиричного строку.

Нижков 2-й (к.-л.) підтримує пропозицію кздетів про виключення статті 6-ої, по якій особи, що не оборонили дисертації, не можуть бути приват-доцентами більше п'яти років.

Більшість голосів статтю 6 приймають.

Приймають нову статтю бюджетної комісії, якою заводиться для варшавського університета також плата за слухання лекцій, як і по инших університетах.

В цілому законопроект приймають в трьох обміркуваннях.

Далі приймають законопроекти про поділення в закавказькому краї покладах на мирових судів слідствених та мирових обов'язків і про заведення судової частини в Холмській губернії.

Коло Думи.

(Поправка Годнева).

В засіданні Державної Ради 11 Іюня обміркували поправку октябріста Годнева—одлі 5-й думського законопроекта, в якому зазначено, що одночасові дрібні витрати, які не увійшли в роспис витадків, і які роблять міністри після безосереднього зносив з міністром фінансів, можуть бути покладені на збереження тільки по головним розділам роспису по яким повстали зазначені витатки.

Голосування Державна Рада цей одліл одинула й постановила законопроект про державний роспис. Передати в согласительну комісію, бо по ному між Думою й Радою не досягнено згоди.

Засідання согласительної комісії з цього приводу одбувалось під проводом члена Державної Ради Дмитрієва.

На запитання Шингарова про мотиви одхилення поправки Годнева, Дмитрієв сказав, що поправка одкинуто по міркуванням формальним.

Шингаров доводить, що поправка не порушає правових норм, бо таких в даному разі немає.

Годнев заявляє в наказі до правил 8 марта ясно зазначено, що все, що суперечить новим правилам, скасується. Правила 1868 року, на які посилається Дмитрієв, суперечать правилам 8 марта, через те вони скасовані. По суті поправка потрібна, бо вона позбавляє відомство можливості самовільно розпорятися кредитами й обороною права законодавчих інституцій і Верховні в Влади, бо користуючись можливістю пересувати кредити, відомства беруть гроші, не питаючи ні Государя ні Думи.

Член Державної Ради Васильєв радить прийняти поправку на один рік.

Шингаров од імення депутатів із цім згожується і поправку приймають на один рік 16 голосами проти двох. Перед засіданням член Держ. Ради Карлов умовляв депутатів зрєкстись поправки, бо упертість Думи може довести до перевороту й до затвердження роспису в прийнятому Радою вигляді. Депутати не згодились.

Літературно-Науковий Вістник.

Шевченківська книжка.

Маємо досить несподівану метаморфозу з літературою про Т. Шевченка. Звичайно буває так, що після смерті славного письменника минає багато років, протягом яких історично-літературні дослідники виясняють біографію письменника і основи його творчості, літературні й особисті впливи, настрої, переживання його в певні моменти життя. Проводяться безупинний аналіз літературної спадщини, який допомагає одділити літературні елементи од цілого реального, встає яснше пред наочом духова постать поета, а разом з тим з складного і великого матеріалу про письменника, матеріалу вже розкладеного й упорядкованого, утворюється потроху синтетична думка про нього. Письменника відповідно до правил класифікації зараховують до певного напрямку і значать його стислою формулою. Нарешті історично-літературні підручники та компендіуми дскінчують цю роботу і припасовують до певного місця, часу і гурту, і там він здебільшого і сидить до скінчення віку. Добра чи лиха ця звичка, цей нахил людини ловити блукаючі зірки, які не вважаючи на ясне світло, завжди носять з собою ще якусь таємничу туманність, нерозгадану, але звабливу і вічно рухливу й живу, та прищиплювати їх до певного місця, не беруча вгадувати, але для цивілізованого світу це річ звичайна освячена віками, органічною потребою...

Спершу думки про Шевченка були прості й легкі. Відповісти на тему „Чого стоїть Шевченко як поет народний“, „Провідні ідеї в письмах Шевченка“ або „Геніальний гореміка“, або ж „Співць народнього горя“ можна було виразно й коротко. Що далі, то все складнішою робилася ця творчість, виростала постать Шевченка, абгагачувалися літературні й біографічні відомости про нього, і нехай

тепер хто спробує вияснити і означити таке поняття — „Шевченко“. Владної спроби я собі не уявляю. Шевченко, не вважаючи на дуже солідний вік свій—100-ліття народження, 53-ліття смерті—все-таки був і єсть в уяві українського громадянства настроєм, почуттям, а не певно означеним поняттям; він досі живий рухливий і мінливий, ще досі закрашує собою все наше життя, на всі наші справи кладає знак свого духа, імені—і через це зрозуміло, що ювілейна література про Шевченка просто таки убога своєю якстю. Такими солідними датами, як стлітні роковини народження, користуються звичайно преса і дослідники, щ б обживити образ письменника в уяві громадянства, розворушити прихильників великого чи там славного імені—чи могла щось таке робити українська преса, коли широке громадянство під Шевченкові дні погодилося на формулу: „Шевченко—це Шевченко“! Ця формула показалася такою виразною йскравою й хвилюючою, що ніякі досліді, розправи, статті смлі й тепер не можуть додати,—вона сама собою надзвичайно сильна, промовиста могутня!

Таким чином, признаючи високу цінність за ювілейною літературою, а всіма тими статтями, розвідками, виданнями, не можна одначе сказати, щоб все це відповідало нашому теперішньому настроєві: він багато, без порівняння видий і дужчий, ніж та енергія, що вкладає у всю гуртом ювілейну літературу. І я не знаю, а яких джерел майбутній історик нашого часу зробить точну характеристику сучасного шевченківського строку. Писані й друковані джерела справжньої температури моменту йому не покажуть.

Трудно й тепер собі уявити й зрозуміти всю глибоку красу й значіння, ну, наприклад, такого моменту: недавно у нас в газеті писав оди мандрівець, що в одному селі парубки так ушанували пам'ять Шевченка: зустрічаючись в день 25 Іютого, вони

мідно стискували руки, примовляючи: „Во ім'я Тараса“...

Як аважимо це все, згадаємо про цей високо піднятий настрій, то нічого дивуватись, що ювілейна література про Шевченка не може заловольятись. Вона не може дати повного образу Шевченка і не наближається до геніального поета і людини ні глибиною ні силою думок. Краще справа стоїть з публіцистикою: тут природнім являється елемент сучасності, пристосування ювілейні даги до теперішніх політичних подій і відносин. З цього погляду стаття М. Грушевського в II кв. „Л.-Н. Вістника“, присвячений Шевченкові, „Шевченко століття“ дає сильний вираз теперішньої української думки і настрою з приводу заборони Шевченкового свята.

Автор не робить перегляду українського національного розвитку за минуле століття і не говорить про значіння Шевченка в нашому національному житті,—він опіное момент і робить з останніх подій ті позитивні висновки, які ці події дозволяють зробити.

В остаточнім результаті заборона ювілею виїде на шкоду самому урядові і буде свідцтвом браку державного розуму, а для українства це хоч і тяжкий удар, але з тих, що добувають з народнього організму іскри енергії. „Українство їде твердою, тяжкою, але певною і простою дорогою до зросту, до сили, до загального признання. Кожна перешкода, котру воно мусить поборовати на своїм шляху розвиває в нм тільки енергію й витривалість. Заборони котрими обставлено Шевченкове століття будуть блискучим доказом того,—каже автор і кращою пам'яткою столітнього ювілею вважає широкий загальний рух, викликаний заборною.

Інші статті другої книжки „Л.-Н. Вістника“, присвяченої століттю народження Т. Шевченка, по своєму цікаві, але більшого значіння та інтересу, як звичайний святковий матеріал, вони не мають.

Ів Стешенко („Наша велика книга“) доводить, що коли в кожного народа єсть своя велика книжка, в якій народ виявив свою душу, свою індивідуальність, то такою великою книгою в нас являється „Кобзарь“ Шевченка, глибокий змістом, артистичний формою. Те основне, що бачив і брав для літератури Шевченко в кожному явищі особистого чи громадського життя, робить його твори вічно живими цікавими для кожної епохи та всякої людини. Коротко і стисло написана стаття Ів. Стешенка дає читачеві загальну характеристику творчості Шевченка без зв'язку з його біографією, відзначає елементи вічного в поетовій спадщині і виясняє гармонію форми з змістом в „Кобзареві“. Метод дія Стешенка хоч і не розкриває творчості поета у всіх деталях, але дає зате, скаають би, загальний вступ до „Кобзаря“, виясняючи основні сюжетні та характерні значіння форми. З таким методом можна писати й величезну розправу про Шевченка, можна й обмежитись короткою статтею, яка проте вчить як його підійти до однієї творчості поета. Инше бачимо в статті д. О. Козацького „В обіймах самотності“, який вибрав надзвичайно інтересну тему, але от, власне за браком методу, не зробив нічого більше того, як тільки звернув увагу на мотив самотності в поезії Шевченка та накреслив основи цього мотиву. „Самотність—це прокляття російського життя. В історії, в літературі, в містечтві, в громадськості—всюди панує самотність. Самотними були генії й нікчемности, революціонери й консерватори, вельможі й їх хлопи, окремі люде й цілі колективи. Самотними були бюрократи, інтелігенція й народ“.

Словом—яксь пошесть самотності, необхідна й постійна риса всіх і високо, являє, в якому, виходить, нема нічого незвичайного, а значить і характерного для Шевченка. Та проте нехай це буде одна причина мотиву самотності в Шевченка. Друга причина, яка виходить з реакції до тої загальної самотності, була така: „Але,

як всякий геній, він пішов далі своєї епохи. Він викладав те, що для сучасників було надто новим. Це безперечно мусило відбитися на Шевченку в бік самотності“. Окрім того вказує автор і „м же найголовнішу причину самотності: Шевченко—кріпак, родичі його—кріпаки, на од—стогне... „Самотним був народ. самотним був і його Кобзарь, самотними мусили бути й його пісні“.

Отаким способом можна тільки вказувати на певні слова й мотиви в „Кобзарі“, але ні освітити ні пояснити їх не можна. Натурально, що певний ліс стоїть окремо од инших, самотно лежить в йому муравлище, а кожна комах самотою мандрує за поживою, але цим і так характеризувати комах не можна, виділяти групу з однакових груп, одилицю з подібних їй так само легко, як і об'єднувати на основі якої небудь в однім явищі зовнішньої, в иншій випадкової риси, нехтуючи инші. Але що з цього виїде?—„Самотність кричить у всій поезії Шевченка... Все в ній одинокое,—і люде, і природа, і речі... А це зовсім нештійкий висновок вже для таланту й світогляд Шевченка, бо все в нього ніби дивиться в ріжкі боки розлазиться та одво з одним ворогує. З таким самим успіхом і, головне, ефектом можна довести по способу О. Ковалевського, що Шевченко весь вік прожив в обіймах братання“, і все в його братється—„брати мої“ з найменшим братом, хмаронька з сонцем, злодій у гаю з соловейком, поляк з українцем... от тільки про „речі“ нічого не беруча казати.

О. Ковалевський має рацію казати, що на тему про самотність можна знати в Шевченка дуже багато мотивів, але пояснення цьому явищу лав хоч і шаблонове, але мало відповідне. Як би автор звернув увагу на те, що можна назвати індивідуалістичними мотивами в „Кобзарі“ та розглянув психологію поета, як творця, як письменника, який не вважаючи на громадський дух його поезії, всетаки, як творець, лишається самотним, тому що ні-

По Україні.

У Києві.

Гулянка на користь слабих на сухоту. Протягом вчорашнього дня в товаристві боротьби з сухотами йшли спільні роботи по організації 15 іюня в Олександрівському парку гулянки на користь хворих на сухоту.

Парк декорировано гірляндами. Павильон промислового одділа гарно декорировано. Вхід на гулянку—50 коп. Діти і учні платять 25 копійок.

Поліпшення життя залізничних службовців. Вчора на ім'я начальника південно західних залізничних доріг одержано з міністерства наказ, в якому висловлено бажання, щоб залізничним службовцям було збудовано дешеві помешкання.

Стародавнє кладовище. На Полоні на розі Борисоглібської і Набережно-Хрещатинської в д. № 21 при будівлі дома знайдено багато кістяків.

Заява гласних думи. Гласні київської городської думи В. Г. Іозеф, Т. П. Шкиденко, І. А. Башин, Н. І. Колчигин, А. С. Лоточков і Т. І. Соболев звернулись до городського голови з заявою, в якій вказують, що з огляду на ухвалення городською думою 19 мая проекта пам'ятника Т. Г. Шевченкові, вони вважають за необхідне заявити, що, приєднуючись до постанови думи про одкровення пам'ятника Шевченкові, вони дивляться на останнього тільки як на поета і вважають недоцільним всякі спроби до зменшення значіння і ролі „обсерваторського язика“ та культури в областях з українським населенням і до надання „малоросійському нарччю“ ролі культурної мови в цих областях, якої воно не має.

В шкільній окрузі. Псепечитель київської шкільної округи Н. А. Деревницький вихав вчора в Петербург.

До смерті Берти Фом-Зутнер. В зв'язку з смертю відомої психістки Берти Фом-Зутнер з Києва т-во прихильників мира вислало до Відня телеграму з висловом жалю.

Справа надзірателя Кириченка, який виступав на процесі Бебеля, передана до суду.

Ре лізація гор. позик. По відомостям, які надійшли до Києва, позавчора в Лондоні одбулася підписка на позикку, яку випускає Київ в 20,000,000 карб. Першу виплату позикки фірма „Манільс“ має зробити 3 іюля. Курс реалізації 96 карб. за 100 карб.

Кравецький з'їзд по сільсько-господарській кооперації. В четвер, 12 іюня, в помешканні київського сільсько-господарського товариства (Лютеранська, 11) відбулися перші збори організаційного комітета по скликанню в Києві кравецького з'їзду по сільсько-господарській кооперації. На збори прибуло 17 душ, з котрих троє (д.д. Мавричев, Реннінг і Гавесвич) з Волині та Поділля, а решта—з Київщини (Фешенко, Архангельський і Пожарський—від губ. земства, Заматин—від київського пов. земства, Мельників, Степаненко і Бойков—від київського кредитового союзу, Походня, Здровеский, Поплавський, Нелафоский і Борздиак—від київського сільсько-господарського товариства і д. Волошинський).

Збори постановили скликати з'їзд в лютому 1915 року—до всеукраїнського з'їзду по сільсько-господарській кооперації, що має відбутись у Харкові теж в лютому 1915 року. Що до району з'їзду, то згідно з про-

ектом з'їзду, виробленим д.д. Пожарським та Походнею, в його мали вийти 8 губерній: київська, подільська, волинська, полтавська, чернігівська, катеринославська, херсонська і таврическа. Більшість усіх присутніх проти голосів д.д. Пожарського та Степаненка, збори постановили обмежитись тільки трьома губерніями т. зв. південно-західного краю (київською, подільською та волинською).

Головою з'їзду обрано бувшого голову київського всеукраїнського кооперативного з'їзду гр. Д. Гейдена. Для керування справами з'їзду обрано тимчасове бюро з оних дев'яти душ: Фешенко, Чорниш, Пожарський, Заматин, Волошиновський, Походня, Борздиак, Мавричев і Реннінг.

Одставка В. П. Науменко. Фундатор гімназії, яка належить товариству допомоги середній освіті В. П. Науменко подав прохання про ульнення його від обов'язків директора цієї гімназії.

Борот-ба з пияцтвом. Управитель акцизних зборів Київщини В. А. Новинський наказав, щоб контролери доглядали на казенних складах і при фабриках і заводах щоб усі були притягнуті до боротьби з пияцтвом.

Дачні поїзди. З приводу того, що в дачних поїздах їде дуже багачий вароду, управління південно-західних залізничних доріг наказало причіпати до поїздів № 7 і 8 Київ—Фастов додаткові вагони.

Вісти з «краю».

Громадське життя.

Одеський градоначальник не затвердив, з формальних причин, міщанського старосту, кандидатом уміркованої партії, Уместного, що переміг на виборах кандидата правих. Незатверження—робота союзників. Незатвержений був чиновником для особливих доручень при херсонському губернаторі і чотири рази був затверджений градоначальником, як міщанський староста.

На вибори земських уповноважених в Ровні, на Волині з 213 однак п'ятників явилось 66. Вибрано 20 поступових і 13 правих.

В Луганську, на Катеринославщині, закрито книжний склад повітового земства.

Проскурівська повіт. земська управа (на Поділлі) зробила доклад губернаторові про призначення стрелів для виборів уповноважених од з'їзді в земських гласних. Намічено вибори: 30 іюня—уповноважених од 2 одд. 2 з'їзду (односестянки польської національності); 1-го іюля—уповноважених од 1-го одд. 2-го з'їзду (односестянки російської національності); 3 іюля—од 2-го одд. 1-го з'їзду (одноп'ятники київської національності); 4-го іюля од 1 одд. 1 з'їзду (одноп'ятники російськ. націон.); 11-го іюля вибори гласних од польської курії і 12 іюля вибори гласних од російської курії.

В зв'язку з майбутніми виборами гомоняє, що в склад управи, мабуть увідуть знов тіж самі члени, бо з їх діяльності виборці задоволені.

У Миколаїві, в останніх числах іюня, на заводі „О-ва Никол. Заволов и Верфей“ відбується урочиста закладка арденути „Іоаннъ Грозный“.

У г. Миколаїві, в другій половині іюня на місцевому бульварі українським т-вом „Просвіта“ улаштується велика гулянка.

Панахида по письменникові 12 іюня

в роковини смерті молодого українського письменника Олексія Львовича Плюща, в Чернігівському соборі було одправлено панахиду по нещезимові. (Власн. кор.)

Помість банкрутства. В Прилуках, на Полтавщині, в останній час дуже поширились банкрутства. За короткий час там збанкрутувало 12 фирм. З більшх фирм припинив виплату боргів мануфактурний купець І. Зодотницький, допустивши векселі до протесту.

Загальна сума його боргів коло 100,000 карб. Так само мануфактурист Зайцев і Гафт припинили виплати, ліквідували діла і втекли за кордон; їх борги досягають до 80,000 карб. На цих днях знов перестали платити борги: Рясак, Фербер, Туревський, Гіверц і ще деякі дрібні фірми. В прилуцьких торгових і банкових колах—паніка.

Година то вражай. З Полтави нам пишуть. Минула половина літа і на підставі відомостей з губерній можна дещо ворожити про вражай.

Озимі засіви скрізь дуже добрі. Такого високого по колосу і соковитого по зерну жита, давно вже не було на Полтавщині. Домі дуже помагали розцвіту хлібів і тільки в деяких місцях шкодили полям, де випадали з грядом.

Гірші ярві засіви. Пізня весна задержала сіви і тому ярві сходи дали малорослий колос.

Губернське земство прийняло пропозицію управл. державного банка про одкриття 11 елеваторів в різних районах губерній. Як що елеватори справді одкривуть у свій час, то вони дуже допоможуть плановій і вигідній реалізації врожаю.

Поки що настрій серед землевласників і хліборобів—бальорий.

В золотоношському повіті, на Полтавщині, в цьому році добрий врожай на полуницці. Щодня привозять до города сотні пудів цієї ягоди.

Повінь. В Чугуєві, на Харківщині, од великих дощових злив розвилась Півн. Донець затопивши низини і прибережні луки. Загинули сінокоси й городи.

Розділися й маленькі річки, що впадають в Донець і теж у багатьох місцях наробили чимало шкоди. Найбільше шкоди було сінокосам. Сподіваються, що сіно подорожчає.

Шкоди від дощів. Часті й великі дощі по всій Харківщині наробили багато шкод і збитків хліборобам. Весели пропали сінокоси; свіже сіно підмокло і перепігло. Поля, що не захоплює гряд, все таки мають сумний вигляд; від дощів засіви полями й загнили. Поки що про зливання хлібів надійшли такі відомости.

В змішському повіті зливами й грядом знищено більш 1,000 дес. ярвих і озимих засівів; в охтирському—до 1,500 десятин; в сумському—600 десятин; в валківському—до 800 десятин.

В харківському повіті загинуло більше половини городів, з яких здебільшого живуть селяне пригородних сел, хлібних засівів знищено там коло 300 дес.

Як що дощі не припиняться хоча б на тиждень, то в більшій частині Харківщини буде недорід.

Збитки, заподіяні зливами й грядом вже тепер рахують не менш, як на півмільона карб.

8-го іюня в Проскуріві, на Поділлі, і в околицях випав дощ з грядом, наробивши шкоди полям і городам. Цілком знищив він коноплі і капусту.

9-го іюня на проскурівських полях з'явилися бабки з породи сарани, вони літають над полями, але шкоди їм не роблять.

Всякі звісти. Цікавий документ. Міністерство фінансів, як відомо, розпочало завзяту боротьбу з пияцтвом. З Петербургу летять всякі циркуляри й накази про обмеження продажу спиртних напоїв, про зменшення числа „монопольок“, пивних то що, і ретельна адміністрація на провинції з сил вибивається, виконуючи волю начальства. Та не скрізь, мабуть, сягає всевладна сила петербурзьких циркулярів... На доказ цього наводимо цікавий документ, ласкаво надісланий до редакції одним з наших читачів. Друкуємо його без змін, зберігаючи всю красу оригіналу.

Удостоєння. Дано сіє кристиянину сила Городищ Черняховської волости Іосифу Никифорову Кравчуку для видачі ему Кравчуку звинної Казенної Лавки на похоронь водки 10 бутляком.

Понятые: К. Полищук. Н. Романчук. Удостоєн брае Городищескій Сельскій Староста Іванъ Кравчукъ 1914 г. Апріля 7 дня.

На документі печать Городищеского сільського старости.

Цікаво те ще, що цей красномовний документ видано як-раз в „дні тверезости“, які були призначені на 7 і 8 квітня цього року.

Немиле прізвище. В Кам'янці є панотець, який має прізвище—„Берянда“. Це прізвище не вподобалося б. подільському архієреві Серафимові, і він звелів п-ві Беренді клопотатись про зміну прізвища на якесь инше. І от тепер уже не „Берянда“, а чи то „Воскресенский“ чи то „Вознесенський“? З приводу цього пригадуємо, що був коліс Памва Беринда, який в 1627 р. видав у Києві перший український словник—„Лексиконъ славоносроекскій и именъ тлъкованіе“. Чи не через це преев. Серафимов і не вподобалося прізвище „Берянда“? (Власн. кор.)

Українці в Америці.

Сварги на єпископа. Американська „Свобода“ подає звістку про те, що на єпископа Ортинського один з американських українців Михайло Поляк подав скаргу, за те, що Ортинський на проповіді в Філадельфії образив його татко. Поляк жадає з єпископа 15,000 дол. за цю образу.

Скаргу внесено на підставі такого записаного посвідчення.

Я чув, як Стефан Ортинський в русько-католицькій церкві св. Марії говорив дня 3 мая 1914 р. слідуєчі слова:

„В цім місті є один чоловік, що називається Поляк. Ви не повинні вірити полякови. Ви не повинні сходитись з ним. Він є хворобою в громаді. Він вірує у вільну любов. Він не вірить в Бога й релігію. Він є гірший від худоби. Він є свиня. Він є собака. Він є гірший від собаки. Він є гній“.

За кордоном.

Англійська ескадра в Германії. Недавно в Лондоні була підписана англо-германська угода що до Багдадської залізничної магістралі через Малу Азію. Законну силу вона матиме

звичайно після переговорів з Портою, але останні—вже річ другорядна і являються простою формальністю, бо всі суперечні пункти обговорені англо-германською дипломатією.

Ця угода між двома державами дає якийсь ґрунт для порозуміння і в інших закордонних справах.

Таке порозуміння особливо бажане було б в даний момент для Германії. І кращим висловом цього настрою був „Berliner Tageblatt“, коли співідає з певних джерел:

„Англійський міністр военний Черчилль приїде в Киль, щоб обговорити з імператором Вільгельмом та адміралом Тирпіном англо-германські відносини на морі“.

Справді англійська ескадра, що вирушила з визитом розбилася на дві частини—одна взяла курс на Ревель, Кронштадт, Петербург, друга повернула на Киль.

Германія для своїх гостей виготовила не менш урочисту зустріч, ніж Росія. З власного бажання Вільгельма закликано взяти участь в зустрічі редакторів впливових органів берлінської преси, відомих фінансистів та промисловців, поруч з представниками военних та бюрократичних сфер.

За кулісами серед англійських політиків та парламентарів провадиться добре наладжена агітація на користь англо-германського зближення.

Але преса германська, звольючи тецер підрахунки не визнає кінцею кітцем за визитом англійської ескадри політичного значіння: того, що був найбільш жаданий і бажаний, самого Черчилля—ще й доси нема.

Кабінет Окуми вясняє куди йти Японії.

В Токіо одкрито надзвичайну сесію японського парламенту для розгляду морської програми.

Новий прем'єр Окума рішив не чекати на осінь, на звичайній парламентській сесії, а тепер, заздалегідь вяснити відносини між урядом та парламентом.

Його коаліційний кабінет, що має в своєму складі представників прогресивної опозиції, не являється власне представником парламентської більшості.

Приймаючи од Мікадо доручення скласти кабінет, Окума урахував не тільки те, що тоді умовився про роспуск данного парламенту і про нові вибори.

Тепер він ґрунт для останніх виготовив у значній мірі. Він зробив генеральну чистку тій адміністрації на провинції, котра давала блокові уміреноквані буржуазії та консервативній бюрократії більшість. Він договорився з політичними спільниками та „митявюї ферами“. І він почуває свою підготовчу роботу, очевидно зараз скінченою.

Бо на обговорення надзвичайної сесії ставить після великої морської програми свого попередника Ямамото дописати куленську програму з шести мільйонним кредитом на будівлю не побудованих кораблів; ставити руба питання про той чи инший курс державної політики.

Японія таким чином зараз—на передодні подій, які матимуть історичне значіння в її житті, які вирішать шанси парламентаризму в її внутрішній політиці, які виразніше окреслять її авнізнюю політику.

коли за життя поета не розуміють його як слід, не беруть з його й десятої долі того, що автор у свої твори викладає, то вийшла б велими интересно оброблена тема, в якій оті мотиви про самотність знайшли б своє місце і пояснення. Стругати з творів поета уривочки з підходящими для теми критичні слова—це все одно, що робити кукуркузану лерть і думати, ніби оце вже зовсім істивна консистенція кукуркузи. Не раз, це з „Пер-банді“ починаючи, Шевченко вкладав думкам про самотність поетову, про незалежність його та самітню святість процесу творчості:

Старий захочався,
В степу на могилі, що ніхто не бачив...
і далі, все повне глибокого розуміння волі й незалежності поетичної творчості. Благословення поетові—

Добре всі, мій кобарю,
Добре, батьку, побити,
Що співати-ромовляти
На могилу холім...
—це благословення кожному поетові на вільний поетичний полдиг, на перетворення життєвих вражів в самотній та на відокремленні од суєти вулиці й юрби, не раз у Шевченка повторюється в иншій формі і служить надзвичайно коштовним матеріалом для хагактеристики поетичної творчості взагалі. Той мотив, що його підкреслив О. Ковалевський, являється тільки частинною теми про індивідуалізм Шевченка як поета, і в зв'язку з головною основою мотивів про самотність, не вимагав би таких часом гіперболічних пояснень, як у д. О. Ковалевського.

Д-ка О. Русова („Жінка в поезії Шевченка“) шукає в „Кобзарі“ одповіді на питання про становище жінки і знаходить дуже вирадливі синтез жіночої душі. Глибоко Шевченково розуміння жінки-матері та жінки дівчини викидало в поета не тільки оборону тогочасної жінки панського життя, але й взагалі симпатію до психічних особливостей жіночої вдачі.

Ця остання цінна прикмета твор-

чости Шевченка робить його живим та інтересним для всякої епохи і для нашої особливо, коли жінка в боротьбі за свої права може бачити в „Кобзарі“ ідеал міцної душі, чудю серцем, ясної розумом українки і в образах „Кобзаря“ шукати собі моральної підтримки.

Що до двох статей про Шевченка, як малює д. К. Широцькою і Д. Антоновичкою то більше ознак наукового досліду має стаття першого—„Русалки“. Це етюд, що на основі літературних джерел, порівняв, докладного аналізу загальної композиції картини Шевченка „Русалки“, окремих моментів, техніки, впазування впливів, дає читачеві на один приклад дуже детально хагактеристики Шевченка, як малює. Може бути, що широка тема „Естетичні погляди Шевченка“ не дали змоги Д. Антоновичу докладно розглянути естетичні погляди Шевченка та скласти належну оцінку його малювального талантові, а можливо, що Д. Антонович і не міг нічого більше сказати про Шевченка, поглядаючи на нього з високопей сучасного рафінованого критика мистецтва. Іншій, як був, Шевченко не міг бути,—доводить Д. Антонович,—така була його епоха, такий був той час, такі панували ідеали в мистецтві. І хоч велика шкода, що Шевченко не побачив і не оцінив, скажемо, краси старої української церкви, але його не вчили туди дивитись. Шкода, звичайно. Але може б краще було глянути, чи зробив який поступ Шевченко в межах умови і школи, в які він попав, а не мірвати його малювального таланту сучасними мірками та пізними успіхами малювательства. Обставини, умовини, школа...але хоч трошки треба ж покласти на карб таланту, на заслугу індивідуальності художника, на плюс його духови та думкам. А так, по Д. Антоновичу, виходить з Шевченка продукт епохи—і більш нічого. Як би Д. Антонович і краще обгрунтував свій висновок про Шевченка-малює, то й тоді тяжко було б його прийняти: замість яскравої, склад-

ної, з ознаками непокірного шукання та незадоволення, постаті художника, яку висуває науковий аналіз К. Широцькою, мали б ми по методу Д. Антоновича щось сіре, нудне та обезкровлене, постать позбавлену яскравости індивідуальності, „одного з багатьох“ певної школи та епохи.

Стаття П. Стебницькою—„Повний „Кобзарь“ в Росії“, це документ про і проти. В 1905 році цензори, даючи дозвіл на перше видання повного „Кобзаря“ в Росії, мало думали про небезпеку для Росії од цих творів та мало журилися „преступнимъ характеромъ сочиненій“ його, а дали дозвіл—подь условіємъ призначенія къ тексту правилъ правописания русскаго язика“. Поки збирали гроші для видання, поки велася редакторська праця В. Доманицького, не було вже потреби додержувати „условія“ цензурі і в кінці 1906 року вийшло перше приснопам'ятне видання „Кобзаря“, яке розійшлося в 10 тис. примірників за пів року. В кінці 1907 року вийшло друге видання в числі 25 тисяч примірників, а третє видання в 1911 році, коли на початку схуменуюся і конфіскувало всі три видання та потягло до суду видавця. Таким чином настав у нас „Кобзарь“, „обягій і показаний“, але все таки не вільний од конфіскації. Статтю написано епічним тоном, додано офіційальне листування, а це справляя своє вражіння, особливо „корисне“ для тих, хто дозволяв і забороняв.

З шевченкової белетристики II-ї книги інтерес має тільки вірш академіка Хаворра Корша,—відповідь Д. Вергуню, який налався в своїх бездарних „Червоносукіях“ отзвукать на Шевченка за те, що той ніби то „роздвоїв Русь єдину“. Факт цей ваги незвичайної: великорос родом і прихильник України академік Корш українською мовою відповідає українцеві родом і запеклому ворогові України, політичному стрибунцеві Вергуну, на його бездарний вірш великоруською мовою.

Неправильно виниш Шевченка ти Тараса,
Що будиш він „Парнас всеруський“ розділяти.
Адже ж і не було „всеруського“. Парнаса, А на московському—що правда—він не сів.

Яка знаменна відповідь, скільки в ній змісту, величньої іронії над шпаклом Вергунюм, що перебрався в чуже пір'я і з усі сили кракає во славу „єдиної невідомої“, приглушуючи скаженням криком голоси совісти в собі.

Від того ще Парнас московський не змарніє,
Що затягати не зміг до себе всіх співів,
А хто в чужу луду дударить, хоч не вміє,

Такий—не соловей, а мабуть тільки шпак.
Вірш весь перейнятий глибокою пошаною до Шевченка ширим братерським почуттям до нашого народу, до нашої літератури („Його насіння не агиную, росте та кригне без кінця“), примує ширю вірити в глибоке словянофілство Ф. Корша, а прекрасна українська мова, якою не раз писав Ф. Корш, цей всьому світові відомий класик, орієнталіст і славіст—хвіба це не унікум серед многоголосих старо-й нео-словянофілів?

І цей вірш ученого—де найяскравіша поезія в II кн. „Л.-Н. Вістника“, присвячена Шевченкові. Все инше—Д. Старицької-Черняхівської—„Без свічок, без кадил“, О. Олеса—„На нивах зелених“, Петра Станка—„Світлий пам'яті генія“, Гр. Чупринки—„Пам'яті генія“, мають занадто багато лірики замість простих „конкретних“ слів про ювілей. Мало вітшого дала спроба Д. Старицької-Черняхівської інспенувати творі Шевченка, утворити драматичну сцену, в якій всі діалоги й монологи складалися б з уривків з „Кобзаря“—може не гіпетрофованій пьєтет до поета, але я собі, читаючи, ніяк не можу уявити Шевченка, як це він „одсовує трохи зшиток і підвіодить голову“ а далі промовляє уривками з своїх творів, рижно їх комбінуючи, слухаючи балачок Музи з „Кобзаря“, промов Гетьмана і т. д. Перед поетом проходять тіні Гетьмана, Дівчини, Мо-

скала, Взяно то що, а поет кожного разу замисляється і зітхає, а тоді віршом знов. Комбінація уривків може й дотепна, але чому це шевченкові строфи так в'януть і бліднуть в цій комбінації, ніби й писав їх не Шевченко? Певно тому, що неможна взагалі реалізувати поетичний образ. „Дівчина, як агідна“—кажуть, але як узяти при цьому суничку й показати, то вська поезія одразу гине. Дуже багато поезій в Шевченку, і матеріалізація його дум навряд чи буде теж поезією. А проте „Думи м'ї—інсценування поезія Шевченка на I дію“ для патріотичних вистав підідає.

Написана в формі оповідання сторінка з життя Шевченка—„На передодні“—М. Черняхівської, і читається легко і вражіння лишає глибоке та гарне. Весілля Кушів; Шевченко—старший боярин розсв'явася як соловейко і зачарував усіх красою свого чудового голосу, теплого, оксамитового, всіх захопив, всіх причарує до себе,—до тепний, веселий, мінливий; чутська в йому людина талановита, розумна головою вижда за всіх заможних та освічених. Художник, поет, а як би вчився—то й першорядний оперний співак. Таке вражіння надзвичайного розцвіту сили й таланту робив на всіх Шевченко на передодні катастрофи, арешту карило-мєфодієвських братчиків. Жива і рухлива постать поета вийшла у М. Черняхівської, хоч і не словами з „Кобзаря“ балакає.

„Спогади вчителя парафіяльної школи“—„Подорож до Канева“ д. Маруська дуже і дуже не цікаві. Тут все при місці—людина рушає на могилу, людина думає про генія, доходить до могилы, трохи не плаче, ходить коло могилы. Пробув учитель парафіяльної школи на могилі два дні.

Такий шевченківський матеріал II-ї книжки „Л.-Н. Вістника“.

Ан. Василько.

Ясно для Вас
 Що купувати найдешевше найгодніше
ГРАМОФОН або **ПАТЕФОН** тільки у нас
 без поручителя, одпускаєм кожному з розстрочи, платежа при малому задат

Торговий дім
Полякинін & С-вія

КНІВ, 52 ХРЕЩАТИК 52 телеф. 45-09.
 Одділь: в ОДЕСІ, ХАРЬКОВІ й ХЕРСОНІ

НА СКЛАДІ ПОСТІЙНО
3,000 грамофонів | **50,000** пластинок

Краще, чепітніше і дешевше ніж у нас Ви ніде в південно-західному краю не купите.
 Грамофони строго вивірені, виключно кращих закордонних фабрик

Вісімнадцять рублон	10 р. 75 коп.	Шостдесяти руб.	33 р. —
Десять п'ять	15 р. 50 коп.	Сімдесяти	48 р. —
Тридцять	18 р. —	Вісімдесяти	57 р. —
Сорок	23 р. —	Сторублон	90 р. —
П'ятдесят	28 р. —	Стоп'ятдесяти	—

Ціни по-за конкуренцією. Допускається велика розстрочка платіж.
 Величний та найрізноманітніший вибір пластинок від 60 коп.
 Продаються з великою знижкою: піаніно гитари, мандоліни, балайки гармоні, скрипки й ін. муз. ст.

Останні вісті

(Телеграми С.-П. Т. А. та вагони)
 Київські союзники і Деревицький.
 ПЕТЕРБУРГ, 13. Київські союзники послали Пуришкевичу скаргу на почитателя київської шкільної округи Деревицького, в якій обвинувачують його в тому, що він не рахується з вимогами правих організацій і йде в шкільній політиці по одній стежці з лівими партіями. Він прийняв на службу, скаржаться союзники, 5 крамольних директорів гімназій і трьох педагогів, увільнених в одеській шкільній округі.
 Деревицький, — пишуть союзники, — має планів, що нацьковує українських діячів проти Росії. Він не підтримує ні гіршіми, ні порадами академістів. Союзники просять Пуришкевича звернути, чия треба, увагу на діяльність Деревицького, якого поміля ково вважають за правого.
 Англійська ескадра в Петербурзі.
 ПЕТЕРБУРГ, 13. Англійська ескадра одправляється 15 юня в Кіль. В ресторанах все частіше виникають сутички з п'яними англійськими матросами.
 Забастовки.
 ПЕТЕРБУРГ, 13. Почалась грандіозна хвиля економічних забастовок. Всього бастує до 30 тисяч робітників.
 Забастовка в Бакі.
 ПЕТЕРБУРГ, 13. На нараді нафтопромисловців постановлено не йти ні на які уступки.
 Для остаточної ліквідації забастовки постановлено вивістити на промислах повідомлення, що коли забастовка не припиниться, то паспорти робітників будуть передати поліції для виселення забастовщиків із заводських квартир.
 Відгуки справи адвокатів.
 ПЕТЕРБУРГ, 13. Русское Знамя повідомляє, що міністерство юстиції рішило, що коли рада адвокатів виступить в оборону засуджених адвокатів, воно вживе відносно них репресивних заходів.
 Зливи.
 КИШИНЕВ, 13. Тропічний зливи що тяглися цілий тиждень зовсім спустилися поля і сади. Загибло багато хліба, виноградників і баштанів.
 Залізнична катастрофа.
 ТИФЛІС, 13. Вночі 12 юня на 50 верст од ст. Підкумок, мінераловодської вітки, владикавказької дороги розбилося 8 товарних вагонів. Вбито помішника машиниста та двох кондукторів і скількох душ поранено.
 Харитонево-кош.
 СУМІ, на Харківщині, 13. Помер од розрива серця мільйонер-сахарозаводчик П. І. Харитоненко.
 Селянські заколоти.
 ШАДРИНСЬК, 13. В селі Антракт вже 7 днів тягнуться заколоти селян, на ґрунт відновлення меж.
 В село вислали отряд стражників. Бать арештовані. Селяне клопочуться, щоб межі лишилися старі.
 ЗА КОРДОНОМ.
 В Китаї.
 ПЕКИН, 13. В середі, вночі, виник бунт в каганській першій дивізії. Бунтарі снадили і пограбували більшу частину города і одравилися на північ, захопивши багато військових припасів з чужинців не постраждав ніхто.
 В Албанії.
 ПЕТЕРБУРГ, 13. Із Дурацо телеграфують: повстанці почали нову атаку города. Князь Вид покинув палац.
 ВІДЕНЬ, 13. Із Дурацо телеграфують: Вид втік із Албанії.
 АФІНИ, 13. Міжнародна контрольна комісія повідомляла привідцю епіротів Зографоса, що правитель Албанії виконання угоди відносно Корфу поклав на контрольну комісію.
 ПЕТЕРБУРГ, 13. Із Відня телеграфують: сьогоднішні газети повідомляють, що на думку військових сфер в Дурацо втихомирення в країні може наступити тільки тоді, коли столицю буде перенесено із Дурацо в Скутарі.
 Греко-турецьке непорозуміння.
 ВІДЕНЬ, 13. Із Лондона телеграфують: Times повідомляє, що греко-турецьке непорозуміння знову загострюється.
 Турецький уряд епішно готується до війни.
 Суфразисти.
 ЛОНДОН, 13. В парламенті міністр внутрішніх справ Мак Кена повідомив, що кабінет рішив притягувати до відповідальності власників зал, в яких суфразисти агітують за еські замаху.
 На запитання одного депутата, на підставі якого закона прийнято таку постанову Мак Кена відповів, що та-

ких репресій вимагає здорова логика. Конгрес хліборобства.
 ЛОНДОН, 13. Окрився міжнародний конгрес хліборобства.
 Шляхова організація.
 БЕРЛІН, 13. В Дрездені арештовано особу, при якій знайшли компромітуючі документи.
 Арештований назвався лікарем Блюменталем.
 Повідомляють, що він мав звязки з арештованим по підозрінню в шпionетстві Шрейтером. Обидва вони буди́т по перевалові Росії плани Східних фортець.
 В Досельдорфі також арештовано 3 шпionів.
 Є чутка, що поліція розкрила цілу організацію шпionажу.
 Охорона коп лень.
 ВАШИНГТОН, 13. Між Англією і Сполученими Штатами відбулась згода про охорону копалень в Мексикі.
 Чутки про одставку міністра юстиції.
 БЕРЛІН, 13. Чутки про одставку міністра Бешлера ростуть. Як на причину одставки, вказують на незадоволення консерваторів одмовленням міністра притягти до суду с.-д., які демонстративно сиділи в релаксах під час криків „Hoch“ в честь імператора Вільгельма.

глядями більшости, сподіваючись, що може деякі мої уваги будуть корисні громадській справі.
 З повагою В. Ігнатювич.

Дописи.

(Од власних кореспондентів)
 Г. МИКОЛАЙ, на Херсонщині. Народний театр. Гарні заміри, що йдуть на користь рідній справі завжди треба витати. Тим більш, коли ці заміри безпосередньо йдуть на зустріч простому людові. За маленьку плату (од 12 до 50 к.) мешканці Слободки, переважно робочі, мають змогу побачити українську п'єсу в театрі „Прозвіщення“.
 Цей театр міститься в народному садку тверезости і трає у ньому українська трупа А. Г. Огіренка та Г. С. Науменка. Трупа сама по собі не має видатних сил, частково вистави проходять кепсько, але публіка задовольняється й аматорською грою артистів, й примітивними декораціями.
 Кращих вистав вона не бачила, а коли з'явлює й одила у трупу Кучеренка та Зоріна, то віталь не можна було винести нічого художнього. Трупа д.д. Огіренка та Науменка за славою не женеється, не береться за вистави, високо-художньої вартости п'єс, а задовольняється старим, посланим для неї репертуаром. Такі п'єси, як „Безталанна“, „Доки сонце зійде“, „Наймичка“, „Жидівка вихрестка“ і т. инш., безумовно зрозумілі для простого людові, а через те й користь від їх велика. Наприкінці не можна не побачити, щоб ці маленькі працьовитини на українській ниві й надалі провадили свою гарну справу. Небагато ще ними зроблено, але я тепер вони заслуговують найширшої подяки.

Справочний одділ.

Календарні відомости. Субота 14-го юня.
 Піст—Петрівка.
 Св. прот. Євсей, св. Мефодія патріарха константинопольського, князя Мстислава Новгородського.
 Катол.: Василія Великого.
 Схід сонця в 3 год. 49 хв., захід сонця в 3 год. 16 хв.

Роспис ходу поїздів
 з 18 апріля 1914 р. по 18 апріля 1915 р.

ПІВДЕННО-ЗАХІДНА ЗАЛІЗНИЦЯ	№ ПОЇЗДУ	Охолодити в Київ	Прибувати до Київ
Кур'єр. І, II, III кл. Одеса, Унгені, Рені	19.30 веч.	2к 8	45 рая
Кур'єр. I, II, III кл. Сарни, Ровно, Віляна, Петербург, Дніськ, Рига, Ново-Вілейськ, Дібува	1к 9.40 рая.	2	8 15 веч.
Кур'єр. I, II, III кл. Сарни, Ковель, Зрест, Варшава, Каліш Бердичів, Луков, Івангород, Границя, Вітебськ	1 7.25 в.	10	10 10 р.
Скор. I, II, III кл. Катаятин, Віпидя, Жмеринка, Вірзула, Олеса, Унгені, Валларка, Цитковий, Могильов, Новоселиця	1к 8.30 рая	2к 10	30 в.
Почт. I, II, III кл. Катаятин, Жмеринка, Володимир, Олександрія, Ново-Олександрія, Слободка, Вірзула, Вал, Голта	3 9.20 р.	1	9.25 веч.
Почт. I, II, III кл. Фастів, Звенижова, Євпаторія, Катеринослав	3e 11.20 в.	4e	7.58 рая
Почт. I, II, III клас Сарни, Віляна, Рига, Петербург, Ковель, Злобуново, Івангород, Варшава	3 2.05 д.	4	6.17 в.
Швидк. I, II, III кл. Катаятин, Жмеринка, Одеса, Унгені, Рені	5 7.10 в.	6	10 60 р.
Швидк. I, II, III кл. Фастів, Цитковий, Бобринська, Сміла, Черкас, Звенижова, Миклаши, Катеринослав, Колоди, Катеринослав, Сміла, Сіверськ, Ровно, Мінеральні води (з 20-го мая по 19 септєбрія)	7к 8.00 в.	8к 9	46 р.
Пас. I, II, III кл. Катаятин, Умань, Бердичів, Житомир, Злобуново, Радзівил, Відень, Ровно, Кієвськ, Луцьк, Ковель, Люблин, Івангород, Варшава, Володимир-Волинський	7 45 веч.	8	10.25 р.
Пас. I, II, III кл. Катаятин, Умань, Жмеринка, Володимир, Могильов, Олександрія, Новоселиця	7 9.45 в.	8e	8.30 рая
Пас. I, II, III кл. Сарни, Ковель, Люблин, Івангород, Брест, Луков, Сіделці, Валларка, Катаятин, Валларка, Черкаси	9 11.55 в.	10	35 рая
Пас. I, II, III кл. Катаятин, Бердичев, Житомир, Злобуново, Радзівил, Ровно, Кієвськ, Луцьк, Ковель, Брест, Варшава, Білосток, Гравево	11 5.30 дия.	12	9.25 р.
Пас. I, II, III кл. Катаятин, Бердичев, Житомир, Злобуново, Радзівил, Ровно, Кієвськ, Луцьк, Ковель, Брест, Варшава, Білосток, Гравево	13 12.20 в.	14	6.20 р.

Література, наука, умілість і техніка.

— Вийшла кн. 5 журналу „Літературно-Науковий Вістник“. Зміст: М. К. Шубинський—Сон. В. Леонтович—Усе по закону (оповіання) Гр. Чупринка—Поезія. А. Кашенко—Зруйноване гніздо (оповіання з минулого). Д. Д.-ко—З споминів про К. Михальчука. Ан. Ніковський—К. Михальчук, як філософ П. Петро Сіах—З веселих настроїв. О. Карашкевич—Царівна та царевич з Казки. І. Голушчинський—Успіхи експериментальної методи в біології. Хр. Альчевська—Поезія. С. Русова—Новини нашої літератури. О. Олесь—Драматичні етюди. М. Евшан—Проф. Масарик про Росію і Україну. Нат. Романович—Маньїци (повість, далі). М. Лисовицький—М. Вакуні. І. Голота—В киргизькій степу. Я. Краєвий—Московський народний банк. Ignotus—З астрійської України; під знаком орієнтації постійного одобрення. В. Чекин—Гомруль і Ольстер. Бібліографія.
 — Вийшло ч. 22 кооперативного журналу „Комашня“.

Театр і музика.

— Трупа М. К. Садовського. Сьогодні в літньому театрі купель ого саду йде вперше комедія місцевого драматурга А. І. Добровольського „Весняні сини“. З російської мови на українську переклала цю комедію артист Ф. В. Левицький. Ролі в п'єсі поділено так: Ковринин—Петлишенко, його мати—Поляська, шевец Туртук—Левицький, його жінка—Марченко, їхній син—Корольчук, молодка Лукія—Ліницька, Маня, її сестра—Доля, Ніна—Хуторна, Жіня—Лебедєва, Митрофанова—К. Лесникова, Санька—Щербина.
 Для комедії І. Бурячком намальовані нові декорації.
 — Театр сада „Триумф“. Сьогодні в літньому театрі сада „Триумф“ йде опера „Н талка Полтавця“.
 — Українська трупа А. Л. Суходольського, що грає в Катеринославі робить добрі збори. З Катеринослава трупа йде в Ростов-на-Дону.
 Склад трупи 96 душ.
 — Українська трупа Івана Гореміни грає в м. Чуднаці, на Київщині, де пробує до П тра (29 юня), а потім переїде до Бердичева. З Бердичева трупа має переїхати до Житомиру і буде грати в літньому театрі—в саду п. Хорошанського.
 В трупі 27 душ, в тім числі—8 музикантів в власного оркестру.

Лист до редакції

(В справі „Комітет і журі“).
 Шановний пане редакторе!
 Не одмовте надрукувати моего листа. В ч. 130 д. Кричевський між иншим пише:
 3) На засіданні комітету голосувало не два проти 14, а 4 проти 11 з одним „уклонючись“. Біляшівський, Щітковський, Леонтович і Кричевський; від голосування ухилився д. Ігнатювич. З приводу цього „уклонення“ мушу сказати, що я ухилився від голосування за проєкт ШюртINO мотивуючи тим, що для мене незрозуміло, чому комітет хоче ухвалити проєкт, до якого журі поставилось зовсім негативно.
 На підставі цього, коли пам'ятає д. Кричевський, я й пропонував зробити звинки всіх проєктів і позилати в відповідні художні інституції для присуду.
 Моя пропозиція не одержала більшости, і я все-таки не вийшов з складу комітету, бо звик рахуватись з по-

Тов. Пас. I, II, III кл. Фастів, Катаятин, Злобуново, Ровно, Катаятин, Івангород, Варшава, Брест, Луков, Сіделці, Білосток, Гравево, Умань, Житомир	21 10.45 р.	22 7.00 веч.
Тов. Пас. I, II, III кл. Фастів, Цитковий, Бобринська, Сміла, Черкас, Звенижова, Унгені, Катаятин, Жмеринка, Херсон, Катаятин, Жмеринка, Умань, Олеса, Цитковий, тилько до (Радзівил)	23 11.30 р.	24 6.30 веч.
Швидк. I, II, III кл. Фастів, Катаятин, Жмеринка, Могильов, Олександрія, Звенижова, Кішиньов, Олеса	27 8.51 в.	28 11.52 р.
Зшип. IV кл. Сарни, Ковель, Люблин, Івангород, Варшава, Брест	29 10.1 в.	30 7.00 р.
Зшип. IV кл. Сарни, Ковель, Люблин, Івангород, Варшава, Брест	29 0.35	30 5.50 ноч.

МОСК.-КИЇВ.-ВОРОН. ЗАЛІЗН.

Швидк. I, II, III кл. Харків, Олеса, Москва	2 12.30 д.	1	4.50 д.
Почт. Пас. I, II, III кл. Бахмач, Ковотоп, Навая, Брянськ, Москва, Калуга, Чернігів	4 12.31 н.	3	5.40 н.
Пас. I, II, III кл. Бахмач, Ковотоп, Артакіов, Курськ, Вороніж	12 6.55 веч.	11	9.30 р.
Швидк. Пас. I, II, III кл. Бахмач, Жлобин, Вітебськ, Петербург, Мінськ, Ровно	8к 1.00 веч.	7к 8	45 рая
Пас. I, II, III кл. Бахмач, Ковотоп, Артакіов, Курськ, Вороніж	14 0.45 в.	13	7.15 р.
Пас. I, II, III кл. Бахмач, Вороніж, Курськ, Чернігів	16 1.00 д.	15	4.20 д.
Пас. I, II, III кл. Бахмач, Вороніж, Харків, Гомель, Швидк. I, II, III кл. Полтава, Харків, Варшава, Рославль	18 7.15 в.	1	10.40 р.
Пас. I, II, III кл. Полтава, Вітебськ	4н 11.15 в.	3п 6	45 р.
Тов. Пас. I, II, III кл. Полтава, Ростов, Владикавказ	6п 9.10 р.		10.30 в.

Редактор В. Яновський.
 Видавець С. Чиналенко.

Оповістки.

Спеціальна ЛІЧЕБНИЦЯ Д-РА ГОЛЬДБЕРГА
 Праці (сіф.), венерич., кожн. хвороби в первополові розстрочку. Порада 50 коп., Михайлівська вул. 16. Од 9-2 дия, в 5-9 веч

Вийшла і розслана передплатникам У кн.
Літ.-Наук. Вістника
 З М І С Т: М. Коцюбинський: Сон. В. Леонтович: Усе по закону. Гр. Чупринка: Поезія. А. Кашенко: Зруйноване гніздо. Д. Д.-ко: З споминів про К. Михальчука. Ан. Ніковський: К. Михальчук як філософ П. П. Стах: З веселих настроїв. О. Карашкевич: Царівна та царевич з казки. І. Голушчинський: Успіхи експериментальної методи в біології. Хр. Альчевська: Поезія. С. Русова: Новини нашої літератури.—О. Олесь: „Драматичні етюди“. М. Евшан: Проф. Масарик про Росію і Україну. Нат. Романович: Маньїци (повість, далі). М. Лисовицький: М. Вакуні. І. Голота: В киргизькій степу. Я. Краєвий: Московський Народний Банк. Ignotus: З астрійської України; під знаком орієнтації постійного одобрення. В. Чекин: Гомруль і Ольстер. Бібліографія. Оголошення. Передплата на рік 8 рублів, на пів року 4.50; для незможних річно 6 рублів, півріччю 3 р. 50 к. Адреса Редакції і Адміністрації. Ки в. В. Підвальна ч. 36, кв. 8 „Літ.-Наук. Вістник.“

Открыта подписка на 1914 г. на ежемѣсячный журнал „УКРАИНСКАЯ ЖИЗНЬ“

(Третій годь издания).
 „Украинская Жизнь“ в 1914 году будетъ выполнять тѣ же задачи, какія выполнялись ею до сихъ поръ.
 Программа журнала: Руководящая статья по национальному вопросу.—Обзоръ событий текущей жизни на Украинѣ.—Сужденіе печатн. ирепутационно русской и польской обь украинскомъ вопросѣ.—Почта изъ российской Украины и изъ Галиции.—Критическія статьи и литературні обзорні; библиографія.—Украинское искусство.—Мемуары и статьи изъ истории украинского возрожденія.—Разныя извѣстія и заѣтки.—Отвѣты редакціи на вопросы читателей, относящіеся къ программѣ журнала.
 В „Украинской Жизни“ принимаютъ участіе слѣдующія лица:
 С. П. Балуха, проф. И. А. Волуныч-де-Куртени, И. А. Бонковскій, И. К. Брусидовскій, С. А. Була, О. Бѣлоусенко, И. А. Бѣлоусовъ, Н. Ф. Бѣлшевскій, Leon Wasilewski, прив.-доц. Н. И. Василенко, Ан. Василько, В. В. Водовозовъ, М. Вознякъ, проф. Ф. К. Волконъ, Гр. Гетьманецъ, С. Е. Голдинскій, прив.-доц. А. С. Грушевскій, проф. М. С. Грушевскій, М. Давыдо, Д-ръ Н. М. Дикій, Д. Донцовъ, В. Дорошенко, Д. Дорошенко, С. А. Ефремовъ, В. Е. Жаботинскій, Л. Н. Жебуневъ, Л. Жигайло, М. Завизинъ, И. В. Ивановъ (Джонсонъ), Б. А. Кистяковскій, проф. Ф. Е. Коршъ, В. П. Кошевой, проф. А. Е. Крымскій, К. Лядженко, И. В. Лебединскій, М. Ф. Левинскій, Н. В. Левинскій, Ор. Левинскій, В. Липинскій, М. Лоанскій, А. В. Лучарскій, проф. И. В. Лучинскій, Д. Марковичъ, Ф. П. Матусевскій, С. П. Мельгуновъ, Н. В. Миринскій, А. Михура, Мих. Могилянскій, В. И. Науменко, А. П. Новикъ, К. М. Оберученъ, В. П. Обнинскій, деп. автр. парла. д-ръ Е. Олесницкій, И. А. Панкiewicz, С. В. Петляковъ, Прив.-доц. В. Пичега, С. Подоланскій, П. Попенченко, Н. Поршъ, С. В. Рівничскій, С. Ф. Русова, проф. А. А. Русовъ, В. В. Садовскій, А. Е. Салковскій, Д. Сиромача, М. А. Славинскій, П. Смутокъ, В. Степовий, Н. Стасюкъ, И. Я. Стеллецкій, И. М. Степановъ, проф. Н. Ф. Сумцовъ, С. О. Сыроолюк, Н. Г. Филинскій, И. М. Коткевичъ, С. Ченіга, С. Черкасскій, П. И. Чижевскій, проф. М. П. Чубинскій, С. П. Шелухинъ, д-ръ М. Е. Шмигелевскій, Л. А. Яновскій, А. И. Ярошевичъ, прив.-доц. И. А. Кистяковскій.
 УСЛОВІЯ ПОДПИСКИ. Ст. достав. и перес. в Россіи: на годь 6 р. на 6 мѣс. 3 р. на 3 мѣс. 1 р. 50 коп. на 2 мѣс. 1 р. 10 коп. на 1 мѣс. 60 коп.
 За границу на годь: 8 р. на 6 мѣс. 4 р. на 3 мѣс. 2 р. на 2 мѣс. 1 р. 50 коп. на 1 м. 75 коп.
 Для народныхъ учителей, сельскаго духовенства, младшаго земскаго медицинскаго персонала, а также для учащихся, рабочихъ и крестьянъ допускается, при непосредственномъ обращеніи въ редакцію, льготная подписка: на годь 5 руб., на 6 мѣс. 2 руб. 50 коп., на 3 мѣс. 1 р. 25 коп. ст. доставкою и пересылкою.
 За переѣзду адреса взимается 30 коп., причемъ необходима присылка стараго адреса.
 Цѣна отдѣльнаго номера въ книжныхъ магазинахъ 60 коп.
 Подписка на 1913 годъ продолжается. Подписка принимается въ конторѣ „Украинской Жизни“ МОСКВА, Дмитровка, 14.—Телеф. №344-48.

Зубный лікар
Д. Д. Цигура
 приймає від 9 г. р. до 2 і від 3 г. до 6. Неотервська, 36.

Д-р Черняк В. Житомир, 16
 5-9, явний 1-2. Праці (сіф.) вен, мочепопод. розст. Володимир. Тел. 40-01

ПІАНІНО конц. кращ. придорожн. закордон. фабр.
 од 275 руб. і дорожче. Допускається розстрочка плати

Полякинін і С-вія,
 Хрещатик 52

Швейні машини нових и старих стов руб.
 од 19 руб., кожн. од 40 руб. продаються в складі грамофон. ПОЛЯКИНІН І С-ВІЯ Київ. ХРЕЩАТИК, 52.
 Допускається широка розстрочка плат

Готель „Україна“ в найми віддає КИМ НАТИ по міс. на добуднепого. Бульв. Купал. 34

ПОТРИВЕН
 репст. готували до осін. іспитів за налет. Харпурс. згоду негайно листом: Сеньковъ Харьков. губ. Сергію Литовенку. 380

Кондіція
 Бажано слухачку В. Ж. К. до дівчинки 14 р. арифметика за 4 класи 3 7-го юня—до 7-го августу: 25—30 руб. Про умови звертатись літотно: Волінь м. Варкович, Дубельського повіту Володимир Ігнатювич. 364

ПРОДАЮ

в-Ч. приморськ. губ. участки для ВИСОК садівництва в 10, 15 і 100 дес.
 та дач. Адреса: Новоросибск. с. І. Ерастову. 339

В м. Житомирі

літній театр (єдиний в місті) здається Українській групі Про умови звертатись до д. Я. О. Хорошанського

„Українського Студента“

прохає звертатись по таких адресах: в справах редакційних—СПБ. 6 рота, 21, мешк. 10, Михайлові Лисому; в справах адміністративних—п. о. Благодатне, Херсонської губ., с. Семенівка, Євгену Артюху. 362